

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1896. évi Január 12-én.

2. szám.

Hajnalálom.

Husz embertöt haladt át a végtelen idők rohanása azóta, mióta Árpád párducz-bórkacagányos büszke leventéi a munkácsi halmok ormain megjelentek. — Ezer esztendőnek hívják a krónikások ezt a husz emberöltöt, melynek végső határánál most a magyar nemzet gondolkozóan megáll s hazaszerető lelkének, lángoló hevével kegyeletos ünnepre buzdul. Által tekintik szeméink az évek rengetegét s azok sorain keresztül tör az egymást felváltó nemzedékek legjobbjainak vértanusága, a sok harc, vér és áldozat, melynek szentsége árán immár jogosan mondhatjuk sajátunknak ezt a tejjel és mézzel folyó földet, a melynek minden porszeme inkább a legnemesebb szívek piros vérével van magyarrá keresztelve.

Ennek az ezer esztendőnek bizonyára százezernyi a tanulsága. Kronikáinak tarka képei közül látjuk kimagaslani a hazaszeretőt, melynek ingadozás nélkül való nagy ereje ezt a nemzetet az ellenséges világok köröskörül zugó viharai között megtartotta, Csatabárdok villannak fel az ezer esztendő zivatarban, majd gomolygó füstfellegek, tűz és halomba omló embertömegek, a bitófa szégyenével és a martyrhalálával daczó hős ivadékok, homlokukon büszke daczczal, széles mellük alatt szilajon dobogó magyar szívek. . . Igen, sok, nagyon sok véren és életem kellett megváltani ezt az ezeresztendő jubileumot!

De a vérpárak felszálltak már s a felhők kezdenek elsimulni. Kéklő ég azurjáról szelid derűben ragyog le ránk a nemzeti élet napja s bevilágítja szeméink előtt azt az utat, a melyen az újabb ezer esztendő felé haladnunk kell. Az új ezer is hoz bizonyos harcokat, vért és martyromságot, de a hősi küzdelmek, nagy tusák s az aczéllok gyilkos éle mellett céljaink, feladataink és fegyvereink megváltoztak; nem annyira a bajvívó ökök, mint inkább az emberi szellem szelid, békésen hódító humanismusa lép elénk, mint a társadalmi forrongások jótékonyan csillapító, győzelmes harci eszköze. Őseink vérről szerezték, véren tartották meg ezer esztendőn át a hazát, nekünk és unokáinknak pedig tudomány, bölcsesség és ha kell vérről is szent kötelességünk azt megvédeni. Ők megalkották a magyar államot, miránk újabb feladat vár: kiküzdeni azt, hogy ez a magyar állam minden fiában, minden ízében csakugyan magyar legyen egységes független, magyar nemzeti társadalom; ez eszménykép megvalósítása képezi jövődönk feladatát.

Mert ma ezt a nemzetet osztályok, valóságfelekezetek, nemzetiségek és politikai párt-

állások szerint szétbomlani látjuk, és szívünk, elménk, aggodón keresi a módot, melyben a sokféle huzó társalmat összeforrasztanunk lehetne. S ha erre törekszünk, jóformán egyetlen egy semleges terület találunk, melyen a magyar hazának minden fia, vallás-, osztály-, nemzetségi- és politikai párt különbség nélkül kezet foghat és egyesülhet a közös, édes magyar hazának felvirágoztatására.

Ez a terület a magyar nemzeti kultúra nagy mezője, melynek munkálása végett a közművelődési egyesületek megalakultak. Fialat korokkal együtt jár a bizonytalanság, melylyel igazi céljaik miatt tévóváznak; tapogatódzva keresik nagy útjaiknak pályáját; talán itt volna az idő, hogy feladataik megoldásához biztos kezekkel, határozott irányban induljanak.

Mint a vármegyék végezik a nép politikai közigazgatását, úgy kellene a közművelődési egyesületeknek a társadalom közigazgatását képezniök. A közművelődési egyesületeket bizonyára az az óhajlás hívta életre, hogy a magyar nemzeti műveltség minden ágazata közös kincse legyen a magyar föld minden hűséges gyermekének. Magának a kultúrának fogalma oly terjedelmes jelentőségű, hogy azt definitive kifejezni alig is lehet. Ugy képzelem azonban, hogy mindazon szellemi, erkölcsi és anyagi szükségletek kielégítése, melyről a politikai törvények és szervezetek a merev jog keretében nem gondoskodhatnak, — társadalmi feladatot és a kultúrában egy-egy láncszemet képez. Így: kezdve a kisdedovókon, iskolákon, a jótékonyági egyletek, humánus célú asztaltársaságok, dalárdák, népkönyvtárak, kaszinók, olvasóköriek, athletikai klubok, betegsegélyező egyletek, uszodák, lelenc- és árvaházak s még számtalan más oly rendeltetésű társadalmi vállalkozások, melyek az emberek együttélésének lehetővé és kellemessé tétele végett alakulnak, — mind a közművelődés szolgálatában kell, hogy álljanak, és ezek működésének czélszerű irányítása, szabályozása és élénkítése által fejlődik erőteljesen a magyar nemzeti közművelődés s ez teremti meg az egységes társadalom legbiztosabb alapját: a hatalmasan, elevenen pezsgő magyar nemzeti közszellemet.

Különösen oly vidékeken, melyeket különféle nemzetiségek laknak, a tömegeket csak úgy lehet megnyernünk, ha ezeknek bebizonyítjuk, hogy életbevágó érdekeik, — bajaik és örömeik — iránt humánus gondoskodással viseltetünk. Nem szabad engednünk, hogy egyetlen gyerek is felnőjön a nélkül, hogy az elemi tudományokat elsajátítaná; az ábéczét és énekes könyveket kezükbe kell adnunk a szegény gyermekeknek és didergő lábakra apró csizmácskát

huznunk. Az ily gyöngéd jótékonyssággal felmelegítjük a gyermeki szívet, melyben a hála mellett aztán megfogamzik a lelkesülés is a magyar szó és magyar dal iránt; egy kis tudás révén világosabban lát és gondolkozó fejét nem csavarják el könnyen a nemzetiségi izgatók hazug szavai. Itthon érzi magát és hazájaként fogja szeretni ezt a földet, s testvéreiül ismerni a magyar nemzetet, a mely bajában nem hagyja el és örömeiben szívesen vesz részt. Hiszen az természetes is, hogy a közművelődési egyletek első feladatai az óvodák és az iskolák körében keresendők. E feladatokat azonban sablonok szerint osztályozni nem lehet; a viszonyok, a körülmények felismerése után erős hazafiaságunk és fáradhatatlan tevékenységünk, s tiszta érzék és tapintat kell hozzá, hogy a magyar kultúrának minden iskolában állandó tanyát építsünk fel.

E téren a közművelődési egyesületek tényleg eddig is sok jót alkottak. De minden munkásságukat kicsinyelnünk kell, ha azoknak végső eredményeit tekintjük. Nem mentek ki az iskolák küszöbén, pedig társadalmi munkájuknak, miszsiójuknak java része éppen abban állana, hogy a gyermeket — a kit az iskolában meghódítottak a hazafias szellemnek — megtartsák az élet nagyobb szabású mozgalmi között is. Legtöbbszörre azt tapasztaljuk, hogy a gyerek — lerázzván az iskola porát — odatér a szülői hajlékhoz és a család élethivatásában osztozkodik. A társadalom nem gondoskodik többé róla s lassanként elhalványulnak emlékében az iskolaévek tiszta élvezetei; elszikik az olvasástól, el a magyar daltól és a magyar szótól, melynek szeretésére többé buzdítást alig nyer. A közművelődési egyletek — ha egy mozgalmas társadalmi életet tudnának teremteni azon erkölcsi kapocs segítségével, melylyel a humánus és kulturális egyleteket összefűznék — tovább is kísérhetnék őket az élet utain; a társadalom egészséges és erőteljes életnyilvánulásaiban: a nemes élvezetek, szórakoztató tanítások, hazafias ünnepélyek és léleknevelő példák nyújtása által mindig új alkalom nyílne a hazafias szellem ébrentartására s az együtvértartozás érzetének izmosítására.

A közművelődési egyletek zászlója és vezetése alatt egyesülnie kellene minden társadalmi törekvésnek: hogy azok lennének a mozgó központok, melyekből a társadalmi tevékenységnek minden idegszála széjjel fut. A társadalmi — kulturális — feladatok ezen központosítása, semmi egyéb nem volna, mint az erő egyesítése, mely természetesen azoknak külön külön és együtt való megnövekedését eredményezné. Felvilágozná az ily közművelődési egyesü-

letek ezeroldalu munkássága Magyarország egész mai lethargikus társadalmát, megölné a közönyt és felébresztené az érdeklődést azon magasztos czélok iránt, melyek hivatásához vannak fűzve. Rendeltetése tisztázódnék a társadalom közfelfogásában s áldozatokra serkentené a hazafiúi lelkesedést, melyben kiapadhatatlan segítő forrást lelne.

Ezeket a nagy és mélyreható dolgokat felsorolni egyenként talán nem is lehet. De a lelkemben egy ideál ragyogott mindig a közművelődési egyesületek hivatása felől, s ez az ideál egy fényes aranyküllő, drágaságokkal megrakott diadalkocsi. Ugy képzelem, hogy ezen a kocsin van összehalmozva mindazon sok jó, a mit a magyar nemzeti szellem létrehozni és fiainak nyújtani képes. A tudomány, irodalom, művészet léleknevelő alkotásai, a jótékony ember szerető önzetlensége minden kincstárával, a nemes mulatságok kedélyképző szórakozásai mind ott vannak ezen a kocsin, melyet nem nevezhetek másnak, mint a magyar kultúra diadalkocsijának.

Az új ezredév kapuján erre a kocsiira kell felülünk és drágaságait tele marokkal szórunk szét a magyar föld fiainak milliói között. És erős kezekkel kell tartanunk a gyeplőt és biztos szemmel nézni az előttünk lévő utak távolát, meredélyeit és mélységeit; az akadályokkal bátran szembeszállunk, a található szellemi és erkölcsi kincseket és aranyakat gondosan felszedünk, vérszél, viharral dacoló homlokunkat nem óvni a verejték gyöngyeitől, csak haladni, haladni, törni előre, mindig előre, azon az uton, mely az egységes magyar nemzeti társadalom teljesen kiépített palotájához vezet.

Mert az a közszellemében megerősödött, meglisztult és megmészedett Magyarország erős lesz jogaiiban és anyagi hatalmában is: intézményei felvirágoznak, fiai pedig boldogok és megelégedettek lesznek. Akkor aztán hiába fognak elhangzani a nemzeti agitátorok ámitgatásai: diadalkocsink tularsogják őket. Jöhet a muszka rubeleivel vagy dzsidáival; a rubelekre megvetéssel fogunk tekinteni, dzsidái ellenében pedig aczélizmaink kifeszülnek; a magyar kultúra pompás kurrikulumán vágatva, esatát esatára nyerünk.

... Ilyeneket álmodik az ember a Kárpátok tövén, mikor a magyar síkok szilaj dalait mélabusan visszhangozzák a köröskörül sötétlő bérczek: «Megvirrad még valaha!» ... Ragyogó álmom, fényes diadalkocsi! Mikor láthatom rajtad a magyar nemzet legjobbjait — együtt, vállat a vállhoz vetve? **Lőrinczy György.**

A „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” titkarának, a langelkú hazafinak fentebbi lelkesítő cikkét annyival inkább is szívesen közöljük, mert a benne foglaltak mintegy programjaul szolgálhatnak a közművelődési egyesületeknek s megmutatják azon utat, melyen haladni kell. Szerk.

Előfizetési felhívás.

Midőn tizenegy évvel ezelőtt a verseczi első magyar lapot megindítottam, vállalkozásom felett még azok is sajnálkoztak és mosolyogtak, a kiktől pedig tudtuk mindnyájan, hogy nemcsak jó hazafiak, hanem a magyaros érzelem és gondolkodásmód, a magyar nyelv terjesztésének igaz barátai s dolgozni, tenni s cselekedni kívánnak.

Kimondták sentenciaként, hogy magyar újságnak Verseczen lehetetlen megélni.

Hala a gondviselésnek, a baljóslat nem teljesült be. Igaz benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkástársainknak, kik bennünket a legválságosabb időben sem hagytak el.

A hosszú tizenegy esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén

megvallva, sokszor állottunk az elcsüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak a mi magyar, sokszor támadtak adázul ellenünk, de a támadások csak erősítettek bennünket, — a nehéz időkben támogatást leltünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a czélnek, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmezkedni kell — nem engedjük kicsavarni kezünkől a zászlót.

Most már könnyebb a dolgunk, mert elvitazhatlan tény az, hogy Verseczen a magyarság ügye tizenegy év alatt igen nagyot haladt.

Hogy miféle érdekeket szolgálunk s miképen feleltünk meg eddig lapunk kitűzött czéljának, rendeltetésének, azt olvasóink elbírálására bizzuk. — Ez alkalommal csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy feladatunkat teljesíteni, ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk igyekezni s különös törekvésünk leend lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fentartani, mely őt elszigetelt helyzetében a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett az új esztendő küszöbén azon kéréssel fordulunk a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi támogatásukkal önzetlen munkálkodásunkat elősegíteni; — a lapunk által képviselt eszmét erősíteni; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjéssy Lajos,

a „Délvidék” szerkesztője.

Mltgos gaádi Pálffy Elemér

Versecz thjf. város főispánjának 1896. évi január hó 19-én törtéendő ünnepélyes beiktatása alkalmával tartandó ünnepségek sorrendje.

1896. évi január 18-án:

1. Ünnepélyes fogadás a délutáni 1 óra 36 perczkor Temesvár felől érkező vonatnál, azután bevonulás a városba.

2. Esti 7 órakor: ének-szerenád.

3. Este 8 órakor: ismerkedési estély a Glückmann-féle vendéglőben.

1896. évi január 19-én:

4. Délelőtt 9 órakor: a törvényhatósági bizottság rendkívüli disz-közgyűlésének megnyitása a város polgármestere által, mire küldöttség hívja meg főispán ur Ö méltóságát a közgyűlésre.

5. A megjelent főispán ur Ö méltósága a közgyűlést isteni tiszteletre vezeti a róm. kath. templomba.

6. Folytatása a közgyűlésnek, melyen mindenek előtt a kinevezési okmány felolvasása után főispán ur Ö méltósága leteszi az esküt, azután pedig fogadja a törvényhatósági bizottság üdvözlését, mire a közgyűlés befejezést nyer.

7. Délelőtt 11-től délután 1 óráig főispán ur Ö méltósága fogadja a küldöttségeket és egyes tisztelgőket a városházán.

8. Délutáni 2 órakor: disz-ebéd a Glückmann-féle vendéglőben.

NAPI HIREK.

Az igazságügyminiszter Grecksák Károly szegedi táblabíró, városunk jeles szülöttét a királyi kuriához kiségitő bírónak rendelte be.

Esküvő. Dr. Rezucha István városi főügyészünk a múlt kedden tartotta esküvőjét Frisch Gyula helybeli szeszgyáros kedves leányával Irma kisasszonnyal. Násznagyok voltak Seemayer János kir. tan. polgármester és Dr. Seemayer Károly. Este a Milleker-Garai-féle szállodában fényes lakomára gyűlt össze az előkelő násznép és mulatott kivilágos viradtig.

Eljegyzés. Zichler Róbert a helybeli polgári takarékpénztár részvénytársaság könyvelője eljegyezte Kelttsch Irma kisasszonyt Moraviczáról. Gratulálunk!

Törvényhatóságunk a mult csütörtökön rendkívüli közgyűlést tartott Seemayer János kir. tanácsos polgármester elnöke alatt, mely alkalommal egyhangulag elhatározta, hogy Pálffy Elemér főispán ö Mltága fogadtatása és installáziójának rendezésére polgármester elnöke alatt 20 tagból álló rendező-bizottságot küld ki. E bizottság tagjaiul megválasztottak: Weifert Károly főjegyző, Bodó Lajos főkapitány, Kehrér, Bodry és Caimann tanácsosok, Schulz L., Müller O., Hemberger B., Bernácsky G., Morlin J., Andrejevits Gy., Petrovits Gy., Dr. Seemayer Ki, Stefanovits K., Sternberg J., Dragits B., Grecsarszky V., Grünwald G., Kosztits V. és Seemayer F. törv. hat. biz. tagok. —

További adakozások az árvaház-alap javára. Főtisztelendő püspöki kiküldött Smejnovits Gábor 20 frt., „Union” keményítő gyár 25 frt., főtiszt. Stojadinovits Sándor főesperes 2 forint, a főreáliskolai tanári testület 3 frt. 20 kr.

A helybeli róm. kath. egyháztanács felhívja mindazokat, ktk a temetői halottas kamarában koszorúkat, lámpákat stb. helyeztek el, hogy azokért 1896. évre darabonként 20 kr. gondozási díjat fizessenek be.

A városi muzeum mult évi gyarapodása jelentékenynek mondható. Értékes és érdekes tárgyakkal gyarapodtak összes tárai és pedig a régiség tár 577 darabbal, az érem gyűjtemény 834 drbbal, az okirat- és képgyűjtemény 68 drbbal és a nyomtatványok 193 drbbal. Az összes gyarapodás 1672 drb. 1894. decz. 31-én a muzeum állománya 4868 drb. lévén, 1895. december 31-én az állomány 6540 darabra rúgott. Az újabb szerzemények közül megemlítettendők: verseczi és vattinai praehistoricus dolgok, melyek érdekes fényt vetnek vidékünk őskori viszonyaira; római régiségek, köztük 5 darab szántovas; egy török sírkő, mely a város területén asatott ki; Hennemann Jakab, Versecz hős védelmezőjének nemességlevele; Versecznek mezővárosi diplomája stb. — Ha tekintetbe vesszük, hogy ezen intézet csak 17 hónappal ezelőtt jött létre, úgy fejlődése rendkívül szép s majdnem rohamos.

Egy kis statistika. A verseczi magy kir. adóhivatalnál 1895. év végeig érczpenzben bevonatott: 266.004 drb réz 1 kros 2660 frt. 04 kr. értékben, 58.177 drb. réz 4 kros 2327 frt. 08 kr. értékben, 276.044 drb. ezüst 10 kros 27.604 frt 40 kr. értékben, 163.211 drd. ezüst 20 kros 32.642 frt. 20 kr. értékben; összesen 76.343 drb. érczpenz 65.233 frt. 72 kr. értékben. Érdekes, hogy ezen mennyiség 854 drb. pénzes zacskóban lett elküldve s 2437 kilo 770 gr. összsúlyt képezett s pedig az 1 kros 133 zacskóban 851 k. 200 grot, a 4 kros 117 zacskóban 746 kilo 170 grot, a 10 kros 277 zacskóban 422 kilo 300 gr.-ot, a 20 kros 327 zacskóban 408 ko. 100 gr.-ot tett. — Viszont 1895. év végeig a körmöczbányai kir. pénzverő hivataltól a temesvári kir. adóhivatal közvetítésével beszereztetett s forgalomba hozott: 11.000 drb. bronz 1 filléres 55 frt. értékben, érkezett 11 pénzes zacskóban 18 ko. 755 gr. sulylyal; 345.500 drb. bronz 2 filléres 3455 frt. értékben érk. 691 pénzes zacskóban 1146 kilo 335 gr. sulylyal; 151.000 drb. nikkel 10 filléres 7550 frt. értékben, érk. 151 pénzes zacskóban 457 kilo 430 gr. sulylyal; 452.000 drb. nikkel 20 filléres 45.200 frt. értékben, érkezett 904 pénzes zacskóban 1826 kilo 80 gr. sulylyal; 287.000 drb. ezüst 1 koronás 143.500 frt értékben, érkezett 287 pénzes zacskóban 4916 kilo 50 gr. sulylyal; összesen 1,246.5000 drb. érczpenz 199.760 frt. értékben, 2044 drb. pénzes zacskóban 4916 kilo 50 gr. sulylyan.

A helybeli könyvnyomdászok és betűszedők önképző kore igen sikerült társasestélyt rendezett a mult vasárnap a „szöllvényigéhez” czimzett vendéglő termében. Gondolataink érczbeöntői igen ügyes rendezők, előadásai sikerültek voltak. Csak az a nagy kár, hogy a műsoron nem volt egyetlen magyar szám sem (tüzes csárdást mégis tanzoltunk! — A szedő.) s azt hihette volna az ember, hogy a tarsasestély valahol külföldön folyik le. Közreműködtek: Schimko A. és Hromadka J. Temesvárról, rovábbá Albach F. és Strauszler J. Egy alkalmi lapot is bocsátottak közre (Kirchner-féle müntézet), melynek bohókás tartalmán

sokat mulattak a jelenlévők. Volt tréfas négyes is. A tánc reggelig tartott.

A t. h. é. v. tisztviselői. A torontali h. é. vasutak igazgatóságának végrehajtó bizottsága a következő állásokat töltötte be: Pénztárnok: Lowieder Mihály, kiadó Nikolics Szilárd, ellenőrségi állás: Zöldi Lajos, forgalmi előadó: Horncsek Henrik, Krucsay Karoly és Rummer Dezső, begaparti állomás főnök; Krumannacker István, kereskedelmi előadó: Kék István.

Zene a jégpályán. A helybeli korcsolya-egyesületre az utóbi napokban pompás idő járt. A pálya ritka évben volt oly jó és oly jól gondozva, mint az idén. Fiatalságunk ki is veszi részét az egészséges testedző sportból. Az egyesület vezetősége mulatságokról is gondoskodik, így p. u. ma délután 1/23-1/25-ig zeneszó mellett fognak mulatni a jégen.

Színlelőadások a Mayering Emma-féle leánynevelő tanintézetben. A múlt szerdán f. hó 8-án a Mayering Emma-féle elemi és polgári leányiskolában 5 kis szindarabot adtak elő a növendékek, még pedig két magyar, egy német és egy francia vígjátékot, továbbá egy sikerült előképet mutattak be. Az apróság kedves játékaikat sokat gyönyörködtek a jelen volt szülők és vendégek, különösen a magyar előadások tetszettek.

A helybeli korcsolyaegylet táncmulatságát folyó hó 16-án csütörtökön fogja megtartani a „szőlővenyigéhez” címzett vendéglő nagy termében. Külön meghívók nem adatnak ki.

Méppárti ujság a szomszédban. Fehértemplomban a „Nera” című eddig egyetlen német ujság mellett „Ungarisch-Weiskirchner Volksblatt” cím alatt új politikai német hetilap keletkezett, mely, mint hírlík, a néppártot kívánja szolgálni. Szerkesztője: Schümichen Jakab. Sajnos, hogy egy tervbe vett magyar lap alapítása nem sikerült s a délvidéki gomba módon tenyésző német ujságok száma ismét egygyel szaporodott.

Magyar agrár- és járadékbank. A filoxera által elpusztított szőlők felújítása és az e célra szükséges kölcsönt nyújtó magyar agrár- és járadékbankkal történt megállapodás tárgyában készült törvényjavaslatot Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a január 9-én tartandó első ülésen a képviselőház elé terjesztette s egyúttal kérte annak sürgős bizottsági tárgyalását.

Neukomm hypnotizőrünk ügye. Említettük már lapunk múlt számában, hogy a debreczeni kir. ítélő tanács gondatlanságból okozott emberölés vétségéért vád alá helyezte Neukomm Ferencet, kinek egyik legkészségesebb mediúmat a boldogtalan Salamon Ellát, a hipnotikus almában lepette meg a halál. Vád alá helyezte a tanács a tuzséri kastély urát, Salamon Tódort is, mert beteg leányát a maga és a masok mulattatására kétes kimenetelű experimentálásra engedte át. A vádhatározat megokolásából közöljük a következőket: A vizsgálat adatai szerint Salamon Ella Thuzséron 1894. szeptember 14-én a Neukomm Ferenc által alkalmazott hipnotizálás közben hipnotikus álomban agyszélhűdés következtében halván meg, a vizsgálatnak első sorban azt kell megállapítani, vajjon az agyszélhűdése s azzal a halál bekövetkezése a Neukomm által alkalmazott hipnotizálás eredménye-e? A bonczolást teljesítő orvos szakértők egybehangzó állítása szerint a hipnozisz ott, a hol annak szükségét a szakértő orvos megállapítja és hol az a kellő szakértelemmel megfelelő módon és mértékben alkalmazzatik, a beteg szervezetre jótékony eredményekkel is járhat, de ezeknek határozott véleménye szerint az is kétségtelen, hogy a uem megfelelő helyen és módon nem is gyógyításra, hanem tisztán látványossági szempontból szakértelem nélkül alkalmazott hipnozisz az idegrendszerre a légkörtékonyabban hathat vissza. Minthogy pedig úgy a terheltek beismerése, mint a kihallgatott tanuk vallomása alapján megállapítható az, hogy Neukomm Ferenc elhalt Salamon Ellát orvosi rendelet nélkül nem csak gyógyította, hanem a Salamon Tódor Forgách László gróf hazánál összegyűlt társaság szórakoztatása céljából, tehát látványosság végett többször hipnotizálta, minthogy az orvosszakértő véleménye mutatványos hipnotizálás mint idegizgató tényező a Salamon Ellánál jelentkezett nagymértékű idegességet fokozatosan súlyosította s a többszörösen alkalmazott hipnotizálás az idegrendszerben olyan súlyos zavar kifejlődését eredményezte, a mely az agy táplálkozását megakadályozván, működésé-
désképtelenné tette. Minthogy úgy a bonczolást teljesítő orvosok véleménye, valamint az igazságügyi orvosi tanács felülvéleménye szerint a Neukomm Ferenc által foganatosított mutatványos hipnotizálás, ha nem is közvetlenül, de közvetve az általános egészségi állapot folytonos mesterséges súlyosítása által a Salamon Ella elhalálzásának bekövetkezését elősegítették: Mindezeknél fogva minden kétséget kizáróan megállapítható az, hogy Salamon Ella elhalálzására és a Neukomm Ferenc által hipnotizálás között az okozati összefüggés megvan. E szerint nem lehet semmi kétség az iránt, hogy az agyszélhűdést, mely az elhalálzást okozta, a Neukomm által helytelenül és minden szakértelmet nélkülöző módon végrehajtott hipnotizálás okozta. Tekintve, hogy a vizsgálat adatai szerint úgy Neukomm Ferenc, valamint Salamon Tódor nagyon jól tudhatták azt, hogy az elhalt Salamon Ella histériában és oly nagyfokú vérszegénységben szenved, hogy a gyógykezelő orvosok szerint a halál minden percében bekövetkezhetett, tekintve, hogy Salamon Ella 23 éves életkora ellenére hosszas betegeskedése igényelt s erre az édes anyja hiányában Salamon Tódor, az édes atya, volt első sorban kötelezve, tekintve, hogy Neukomm Ferencnek a gyógykezelés nem is hivatászerű mestersége, mint kúrfuró mester és gépész a hipnotizálást nem szakszerűen, hanem csak magán-szenvedélyének kielégítése végett mellelgesen üzi. Ugyan azért az I. fokú bíróság végzésének felelősségét megváltoztatván, Neukomm Ferenczet gondatlanság által okozott emberölés vétségé miatt vád alá helyezni kellett.

Divat tudósítás. Tavasz, nyári idényre 1896. Henneberg G. elismert selyem gyára Zürichben nekünk az alanti Divat tudósítást adja; a tavaszi idényre ismét a Taffet selyem az első helyet foglalja el, ugymint csikos és kockázott selyem, továbbá Chinés különböző mintázatban két, három s többféle színezetben — melyekből Páris és London legnagyobb divatüzletei Majus hóig megrendelését tette — jele tehát, hogy az őszi idényre is divatul megmaradnak; továbbá schottisch kockázott selyem a melyek már a különböző legújabb divatú színek összeállításánál fogva a valódi schittisch szint látszólag elveszítik. D a most kisebb és nagyobb fogantban, virággal és alakokkal nagyobb megrendelések lettek téve, ugymint Atlasz és Taffet, alap fekete fehér és különböző színekben.

Diszruhához „Moiree Velours” a mi a legelkényeztetett szemnek is feltűnően legújabb szövés, pár éven keresztül a hatalom helyett fogja elfoglalni, annal is inkább mivel redőzete a bársonyhoz hasonló fogantat, mi az ismert „Moiree antique” nél semmikép sem jöhet elő, mindezek daczara az ar Moiree Veloural nem magasabb. Merveilleux és Surah szövésű selyemből alig megemléstésre a méltók a megrendelések; de ellenben a rég elismert nyomtatott selyem Fouard elragadó szín és mintázatban megjelent; többnyire Chinai és finom Nankin mintázott, ugyszinte kisebb alakok és virágokkal.

Az új belés selyem „Moiree moderne” minden színben lesz készítve és általános hangadásra talál, mivel pótolja az ezelőtt szükséglenél belbélést is: a Serge Faille vagy lőszőr szövöt; utóbbi egészen elesik mivel „Moiree moderne” elegendő kemény. Uj színek: az az kiemelendő színeket nem jegyezhetünk, mivel egyszínű selyem szövöt igen esékely mértékben lett megrendelve: ezekhez a veszélyes „Ombres” selyem ismét divatul jö fel, a mi csak egy idény tartamáig fog uralkodni.

Az idegenek elszállásolása. A székes főváros ezredéves kiállítási bizottsága az idegeneknek és legfőképpen a vidékről feljövő látogatóknak olcsó elszállásolása céljából a főváros részéről átengedendő helyiségeknek olcsó vendégfogadászerű berendezésére nyilvános versenytárgyalást hirdetett. Az árlejtést a napokban tartották meg, s arra három ajánlat érkezett be. A legutányosabb terv szerint a szobák három osztályzatba lesznek sorozva, teljesen ellátva mindenféle butorral s egyéb kellékekkel, a melyek csak a minőségben lesznek különbözők. Lesz a szobák csoportjában közös társalgó- és olvasóterem telefon stb. Az I. osztályú szobák ára (egy ágygal) naponként 70 kr., vendégágy 50 kr. A II. oszt. szoba ára 60 kr., vendégágy 40 kr. A III. oszt. szoba ára 50 kr., vendégágy 30 kr. Gyertyáért 10 kr. Ertéktárgyak őrzéséért 10 kr. Összesen 500 szobát rendeztek be.

A Szalay-Baróti-féle „Magyar Nemzet Története”, melyet a Wodianer F. és fiai cégé-
pontosan és rendszeresen bocsát közzé, most jelent meg a 19. füzet. Folytatódik benne a Hunyadi Mátyás korának tárgyalása, mely csak a következő füzetben fog befejeződni. A szerző a legnagyobb gonddal és alaposággal adják elő nemzetünk történetének e dicsőséges esztendőit, érdekesnél érdekesebb képekkel emelve munkájuk érdekét. Egy Székely Bertalan híres képe, V. László és Czillei igen szép másolatban külön műmellékletül van e füzethez csatolva, megvan aztán Podjebrád cseh király arczképe. Mátyás Cauzeni szobra, pajzsa; aláírása, a bécsi muzeumban levő reliefsképe stb. stb. A Szalay-Baróti-féle történet mindenképen méltó lesz a magyar nemzet ezredéves ünnepéhez és megérdemli, hogy minden magyar család könyvtárában helyét találja. Egy füzet ára 30 kr. Megrendelhető a kiadó cégénél, Budapest, Andrássy-ut 21.

A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat 1896 III. évfolyamának első füzetét jelent meg s küldetett be hozánk. E páratlan olcsó és a bel- és külföldi zenemű irodalom legszámottevőbb termékeit s ujdonságait közlő zenemű folyóirat jelen száma tartalmazza: I. „Élet, élet, betyár élet” és „Kis kertemben elaludtam” remek szép magyar dalt, melynek utóóija a most igen népszerű „Marczi fiam hagyj ne tikiss!” csárdásnak egy száma. II: Lacombe H. „Chanson de Mignon” című ábrándos salon darabot. III. Greizinger „Mazurka” magán hegedűre, mint mutatványt a most megjelent 165 hegedű átirat nagy értékű műből. IV. Strausz J. „Simulj hozzám!” tald alá való szép polkáját. V. Schubert F. „Bevésném tölgyfa érdes kéréibe” (Ungeuduld) című bájos dalát igen sikerült magyar szöveggel. Hat hasonló gazdag mindenkor 10—10 zenecsalad tartalmu füzet képez egy negyedévi folyamot 1 forint előfizetési árért. Zenélő hölgyeinknek Melegen ajánljuk a kitűnő zenelapot. Előfizetheti a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalánál Budapest, Csengery-utca 62 sz. Mutatványszámot kíváyatra küldetne.

Herczeg Ferencz lapja. Esztendeje mult, hogy Herczeg Ferencz megalapította képes ujságát az Uj Időket. Ma már tehát arról lehet beszélni, mint valósította meg terveit, czéljait elérte-e vajjon? Az Uj Idők egy egész évfolyama válaszol ezekre a kérdésekre és a válaszokkal úgy a magyar olvasó, mint a nagynevű magyar író meglehetnek elégedve.

Herczegnek sikerült az Uj Időkben egy teljes tökéletesen nemzeti képes ujságot teremteni. Az Uj Időknek sikerült magát mint a művelt családok hivatalos közlönyét elismertetni mindenkivel.

Sikerült a magyar íróknak és művészeknek az Uj Időkben egy olyan lapra tenni szert, amely a legnagyobb anyagi áldozatokra képes és oly nagy költségvetéssel dolgozik, mint akármelyik külföldi nagy képes ujság. Igaz, hogy van is olyan jó, nekünk magyaroknak még jobb.

Herczeg Ferencz munkássága az Uj Idők minden részére kiterjed, névtelenül is igen sokat ír a lapba. Az elmúlt évben két írt az Uj Időkbe, Ezek egyike a Szabolcs házassága talán legjobb munkája. A most következő évben is adni fog tőle hosszabb-rövidebb regényt az Uj Idők.

A modern és előkelő képes ujság szerkesztősége csaknem olyan nagy mint egy napilapé. Allandó főmunkatársai: Mikszáth Kálmán és Bódry Sándor akik az elmúlt évben is két két regényt írtak az Uj Időkbe. A következő évben is e lapokban adják közre java munkáikat.

Az új évnek az „Uj Idők” még nagyobb erővel indul neki. A szerkesztőségnek sikerült megszerezni Ohnet új regényét „A képviselő leányát”,-t és azt a francia eredetivel egyszerre adja ki, de mint külön mellékletet, mert maga a lap, tisztán eredeti dolgoknak van lefoglalva. Egyébként is nagyérdékű munkák kezdődnek az új évfolyam első számaiban. Azonkívül már most is bizonyos hogy a millenaris év legszebb emléke lesz az Uj Idők 1896-iki évfolyama.

Az „Uj Idők” akármikor belépő előfizetői ingyen szines műlapot is kapnak ebben az évfolyamban. „A Gyurkovics Leányok” című genréképet, melyet Linek Lajos festett.

Mutatványszámot szívesen küld mindenkinek Az Uj Idők kiadóhivatala Budapest Andrássy-ut 10 Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt. — Félévre 4 frt. — Egész évre 8 frt.

„Magyar Csendőr” a cizme annak a hézagpótló és ügyesen összeállított szakközlönynek, melyet Endrődy Géza ny. magy. Kir. Csendőrfőhadnagy (Városunkban hosszabb ideig működött) indított meg ez új esztendőben. Az új

csinos kiállítására folyóirat első Száma is bizonyoságot tesz arról, hogy a Szerkesztő, — kinek tolla alól már eddig is több szépirodalmi és szakmunka jelent meg — a szakdolgozók is ismereteknek népszerű nyelven való terjesztése, a bajtársiasság ápolása s a karonai és testületi szellem fejlesztése mellett — kiválóan magyar nemzeti szellemű lapot ad a Csendőrség kezébe. A lap előfizetési ára egész évre 12 korona. Szerkesztőség és Kiadóhivatal Esztergom. Német utoza.

Nyiltér.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt. 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s. a. t.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a hához szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

62. sz. — 1896.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLVI. tcz. 13. §-a értelmében a telekkönyvileg bekebelezett tartozások kamatainak 10% százaléka az általános jöv. pótdó kivetésénél levonásba hozandó.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, akik e kedvezményt igénybe venni óhajtják, hogy kamat teher vallomásaikat 1896. évi január hó 31-ig annál bizonyosabban benyujtsák, mert később beadott vallomások csak igazolási kérelemmel és csak is 1896. évi február hó 15-éig fogadtatnak el.

A vallomás benyújtásakor a tartozás fenállása kötvény vagy törlesztési könyvecskével igazolandó.

Városi adóhivatal

Verseczen, 1896. évi január hó 5-én.

Bodry,

tanácsnok, mint városi adóhivatali főnök

1883. sz. — tkvi 1895.

Árverési hirdetmény.

A károlyfalvai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szirbu Gyorgye vlagkovecki lakosnak Klepán Péter temes-miklósi lakos végrehajtást szenvedett ellen 900 frt. és járuléki behajtása végett a temes-miklósi I. kötet 283 lapon foglalt:

- 1) a 320 frtra becsült 305 sz. ház és 800 ööl házhely,
- 2) a 153 frt. 83 krra becsült I. dűlőbeli 176. hr. szám a. 2 hold 400 ööl szántóföld fele,
- 3) a 165 frtra becsült III. dűlőbeli 176. hrsz. alatt 2 hold 400 ööl szántóföld,
- 4) a 155 frtra becsült IV. dűlőbeli 176. hrsz. alatt 2 hold 400 ööl szántóföld,
- 5) a 103 frtra becsült V. dűlőbeli 176. hrsz. alatt 1 hold 543 ööl kaszálóföld,
- 6) a 133 frtra becsült I. hrsz. alatt 2 hold 800 ööl kaszálóföld fele,
- 7) a 34 frtra becsült 209. hrsz. alatt 400 ööl kert,
- 8) a 169 frtra becsült V. dűlőbeli 176. hrsz. alatt 2 hold 657 ööl szántóföld,
- 9) a 65 frtra becsült I. dűlőbeli 127. hrsz. alatt 1 hold 673 ööl kaszálóföld,
- 10) a 4 frtra becsült II. dűlőbeli 104. hrsz. alatt 1584 ööl kaszálóföld és
- 11) a 153 frtra becsült I. hrsz. alatt 2 hold 800 ööl kaszálóföld

Huma Lázár temes-miklósi lakos által tett utóajánlat folytán az 1881. évi LX. t. cz. 187. §-a értelmében az újabb végrehajtási árverés elrendelhetvén, ennek megtartására 1896. évi január hó 30. napjának d. e. 10 órája Temes-Miklós község-házánál kitétetik.

Miről venni szándékozik azzal értesítetnek, hogy bánatpénzül az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a bírósági kiküldött kezéhez letenni tartoznak.

A vételár 2 egyenlő részben fizetendő le és pedig az első részlet az árverés napjától 30 nap alatt, a másodikat pedig 60 nap alatt, a bánatpénz az utolsó részletbe fog számíttatni.

Végre megjegyzetük, hogy ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hiv. órák tartama alatt ezen tkvi. hatóságnál (2. számú teremben) és Temes-Miklós község előljárásgánál megtekinthetők.

Károlyfalván, a kir. járásbírósnál mint tkv. oszt. 1895. évi november hó 11-én.

Primics, kir. aljbíró.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi **egészségi és családi kávé**, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az őrlőt s ez okból a vevő közönség által nem

ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávévív, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

„Képes Családi Lapok.”

A legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

Havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című félfives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósításal.

A „Képes Családi Lapok” olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok”-ba a régi és újabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik. A „Képes Családi Lapok”-nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei, kedélynevezői olvasmányok. Irányzikkal minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkek pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” minden évben négy regényt ad mellékletül, még pedig csinos inas borítékkal, éves előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok” borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „Képes Családi Lapok” előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „előfizetők p. tájában”.

A „Képes Családi Lapok” képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” 1896. január első számával XVIII-ik évfolyamába lép.

Ez újvi számában következő érdekes és kiváló közlemények jelentek meg:

Csendes világ, regény, Beniczky Bajza Lenkétől; Evfordulón, költemény, Jámor Lajostól; Régi történet, beszély, Lauka Gusztávól; Hogyan ruházkodjunk télen? orvosi cikk, dr. Fodor tanártól; Bál után, vig monolog Oláh Györgyöl; A költő, költemény, Feleki Sándortól; Versek zenére, költemény, Rudnyánszky Gyulától; Boldog újévet! életkép, Mericzyné Karossa Imától; Megnyugtató történet, freskó Krudy Gyulától; Én is! regény, Tolnay Lajostól.

Mutatványszámokat bármikor szivesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest Vadász-u 14. saját házában.

Előfizetési árak

a „Képes Családi Lapok”-ra a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és a regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6 forint
Fél évre	3 forint
Negyed évre	1 forint 50 kr.

FIGYELMEZTETÉS.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Kérjük az előfizetéseket megújítását, s lapunknak az ismerősök köreiben terjesztését.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt. előfizetési összeget 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésül, és a ki csak 1 frt. 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivatala, Budapest, Vadász-utca, 14. szám.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.